R/E (60:40) R-2016-17 till 2021-22 E-2016-17 till 2019-20

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE

M. A. (PARANGAT) HISTORY EXAMINATION: JUNE - 2022

THIRD SEMESTER

Subject: History of Modern Maharashtra in the 19th Century (HCBCS- 17-313)

Date: 14/06/2022 Total marks: 60 Time: 10.00 am to 12.30 pm **Instructions:** 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks. Choose the correct answer from the given options. (05)1. Which of the following was a contemporary of Saint Shivaji Maharaj? a) Ramdas b) Bhanudas d) Chokhoba c) Rohidas 2. What were the main motives of the British behind the Indian Empire? a) Supply of raw materials b) Finished goods market c) Additional capital investment d) All of the above 3. In 1829, Who passed a law to stop sati? a) Lord William Benting b) Lord Mayo c) Lord Ripon d) None of this 4. Which city gained importance during the British rule? a) Pune b) Solapur c) Mumbai d) Nagpur 5. In which book is the concept of Maharashtra Dharma first found? a) Gurucharitra b) Ramayana d) None of this c) Mahabharata Answer in two to four sentences (Any 5) (10)O. 2. 1) Give information about the English Maratha First War. 2) What is Rayatwari? 3) What significant changes did the British make to the judiciary? 4) Explain the social contribution of Bhakti movement. 5) What was the economic situation like in 19th century Maharashtra? 6) Which sect existed in Maharashtra during the Middle Ages? 7) Give the Name of the balutedars who are part of the social system O. 3. Write short notes on (Any 3) (15)1) Social conditions in 19th century Maharashtra 2) Elphiston 3) Women's life in 19th century Maharashtra 4) Prayer Society 5) The work of Christian missionaries (30)Q. 4. Attempt any two of the following. 1) Examine the changes in the administrative and bureaucratic structure of Maharashtra during the early period of the colonial rule. 2) Discuss the battlefield of many wars that took place in the context of social reform in the colonial period Being women. 3) Describe the political background of 19th century Maharashtra. How it contributed to the changes of modern times. 4) What efforts did M. Phule make for equality in terms of caste system? Take a detailed look at it.

मराठी रुपांतर

१९ व्या शतकातील आधुनिक महाराष्ट्राचा इतिहास (HCBCS-17-313)

		सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य. २)	उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.	
प्र.	१.	खाली दिलेल्या चार पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.		(०५)
	۶.			
		अ) रामदास	ब) भानुदास	
		क) रोहिदास	ड) चोखोबा	
	٦.	. भारतातील साम्राज्यामागे ब्रिटिशांचे कोणते प्रमुख हेतू होते.		
		अ) कच्चा मालाचा पुरवठा	ब) पक्क्या मालाची बाजारपेठ	
		क) अतिरिक्त भांडवलाची गुंतवणूक	ड) वरील सर्व	
	₹.	१८२९ मध्ये सतीची चाल बंद करणारा कायदा कोणी केला.		
		अ) लॉर्ड विलियम बॅटिंग	ब) लॉर्ड मेयो	
		क) लॉर्ड रिपन	ड) यापैकी नाही	
	٧.	ब्रिटिश काळात कोणत्या शहराचे महत्त्व वाढले?		
		अ) पुणे	ब) सोलापूर	
		क) मुंबई	ड) नागपूर	
	५.	महाराष्ट्र धर्म ही संकल्पना सर्वप्रथम कोणत्या ग्रंथात	आढळते ?	
		अ) गुरूचरित्र	ब) रामायण	
		क) महाभारत	ड) यापैकी नाही	
प्र.	₹.	दोन ते चार वाक्यात उत्तरे द्या (कोणतेही पाच)		(१०)
		१) इंग्रज मराठा प्रथम युद्धाबद्दल माहिती द्या.		
		२) रयतवारी म्हणजे काय?		
		३) ब्रिटिशांनी न्यायव्यवस्थेत कोणते महत्त्वपूर्ण बदले केले? ४) भक्ती चळवळीचे सामाजिक योगदान सांगा.		
		५) १९ व्या शतकातील महाराष्ट्रातील आर्थिक परिस्थिती कशी होती?		
		६) मध्ययुगात महाराष्ट्रात कोणते संप्रदाय अस्तित्वा	त होते?	
		७) सामाजिक व्यवस्थेचा भाग असलेल्या बलुतेदारांची नावे सांगा.		
я. '	₹.	टीपा लिहा. (कोणत्याही ३)		
		१) १९ व्या शतकातील महाराष्ट्रातील सामाजिक पर्	रिस्थिती	
		२) एल्फिस्टन		
		३) १९ व्या शतकातील महाराष्ट्रातील स्त्रीजीवन		
		४) प्रार्थना समाज		
		५) ख्रिस्ती मिशनीऱ्यांचे कार्य		
प्र. `	٧.	खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.		
		१) वसाहतिक राज्याच्या सुरुवातीच्या कालखंडात महाराष्ट्रात झालेल्या प्रशासकीय आणि नोकरशाही		
		संरचनेत झालेल्या बदलांचे परिक्षण करा.		
		२) वसाहतिक कालखंडात सामाजिक सुधारणा संदर्भात घडलेल्या अनेक युद्धांची रणभूमी म्हणजे स्त्रिया		
		होत. चर्चा करा.		
		३) १९ व्या शतकातील महाराष्ट्रातील राजकीय पार्श्व	भूमीचे वर्णन करा. आधुनिक काळातील बदलांना	
		ती कशी सहाय्यभूत ठरली.		
		४) म. फुले यांनी जातिव्यवस्थे संदर्भात समानतेसात	ठी कोणते प्रयत्न केले. त्याचा सविस्तर आढावा	
		घ्या.		